

UDK 616 – 053.2

CODEN PCROE6
Vol. 63 Suppl 2 2019

ISSN 1330 – 724X

PAEDIATRIA CROATICA

Hrvatsko društvo za preventivnu
i socijalnu pedijatriju - HLZ

KONGRES DJEČJEG ZDRAVLJA

s međunarodnim sudjelovanjem

04. - 06. 10. 2019.
Hotel Jezero, Plitvice

Časopis Hrvatskog pedijatrijskog društva i Hrvatskog društva za školsku
i sveučilišnu medicinu Hrvatskog lječničkog zbora

The Journal of the Croatian Paediatric Society and the Croatian Society for School
and University Medicine of Croatian Medical Association

UTJECAJ DIGITALNIH TEHNOLOGIJA NA KOGNITIVNI RAZVITAK DJETETA

Goran Šimić

Hrvatski institut za istraživanje mozga, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Zbog enormnog porasta upotrebe tehnoloških pomagala, raste zabrinutost zbog mogućih posljedica koje ona može imati kako na socijalni, emocionalni i kognitivni, tako i na fizički razvitak djece. Iako su ozbiljna i sveobuhvatna znanstvena istraživanja ove problematike tek u svojim začetcima, već je danas jasno da će zbog pedijatrijskog metaboličkog sindroma današnja generacija djece biti prva koja će živjeti kraće od svojih roditelja. Američka pedijatrijska akademija je 2016. godine izdala smjernice koje određuju preporučena ograničenja upotrebe digitalnih tehnologija u pedijatrijskoj populaciji, ali je očito kako te mjere neće biti dovoljne za smanjivanje štetnih zdravstvenih posljedica, napose onih koja se odnose na slabljenje vida, smanjen stupanj pozornosti, sposobnosti zapamćivanja i samostalnog kritičkog mišljenja, osamljivanje, ovisnost o društvenim mrežama i povećani stupanj latentne agresivnosti. U svojem izlaganju osvrnut će se na rezultate novijih istraživanja koja se odnose na navedene i druge štetne posljedice što ih pretjerana upotreba digitalnih tehnologija ima na djetetu kognitivni i emocionalni razvitak. Kao uvod u razmatranje, zainteresiranim čitateljicama i čitateljima preporučujem tri knjige koje se bave navedenom problematikom, a prevedene su na hrvatski jezik: „Plitko – što Internet čini našem mozgu“ (Nicolas Carr, izdavač Jesenski i Turk, 2011.), „Digitalna demencija: kako mi i naša djeca silazimo s uma“ (Manfred Spitzer, Knjižara Ljevak, 2018.) i „Promjene uma: kako digitalne tehnologije utječu na naš mozak“ (Susan Greenfield, Školska knjiga, 2018.).

TIPOVI I ZAMKE RODITELJSTVA

Ivan Begovac, Mara Tripković, Gordan Majić, Silvana Pleština*

*Klinika za psihijatriju i psihološku medicinu, Zavod za dječju i adolescentnu psihijatriju i psihoterapiju, Medicinski fakultet, Sveučilište Zagreb, KBC Zagreb

Danas u području psihologije i dječje psihijatrije ima sve više „alternativnih“ načina roditeljstva, partnerstva i obiteljskih odnosa, tako da je svakako potreban pluralistički pogled na to. Dijete u našoj sociokulturi s psihološke strane gledanja ulazi u svijet socijalnih odnosa koji su dijadni i trijadni. U dijadnim odnosima niz autora iz literature navodi „senzitivnost“ ili „empatiju“ roditelja kao operativne konstrukte kako da dijete najbolje razvije svoje potencijale. Tu se često navode pojmovi dijade, privrženosti, reflektivnosti roditelja, njihove reprezentacije te ponašajne interaktivnosti. Kod trijadnih odnosa se razvoj dodatno usložnjava, a navode se konstrukti međusobne kooperacije te emocionalne izmjene. Naposljetku, u literaturi se navode i konstrukti koji dolaze iz gledanja na obitelj kao cjelinu, odnosno kao sustav sa svojim zakonitostima. Ovdje je također važan koncept emocionalne izmjene, odnosno balans između davanja i primanja. U prezentaciji će se navesti pojedini teorijski konstrukti, kao i klinički primjeri prije navedenoga.

TOKSIČNI STRES – NOVA PARADIGMA TRANSLACIJE ZNANOSTI U SVAKODNEVNU PEDIJATRIJSKU PRAKSU

Vanja Slijepčević Satić

Poliklinika za zaštitu djece i mlađih Grada Zagreba
e-mail: vanjasaf@gmail.com

Učinci negativnih okolišnih činitelja u djetinjstvu rezultiraju neurobiološkim promjenama, s poslijedičnim promjenama mozga u razvoju te potencijala njegove neuroplastičnosti. Ove promjene dovode i do reakcije imunološkog sustava, s dugoročnim implikacijama na prerani pobol i smrtnost u odrasloj dobi. Ovo stanje poznato kao „toksični stres“, koji je American Academy of Pediatrics etablirala 2012. godine, dobro je istraženo te se dovodi u vezu sa sedam od deset vodećih uzroka smrti u zapadnoj civilizaciji. Izloženost toksičnom stresu, bez pomoći osoba kojima je dijete privrženo te izostankom stručne pomoći, javlja se produljena hiperaktivnost neuroendokrinog sustava. Štoviše, toksični stres utječe i na epigenetičkoj razini, suprimirajući ili aktivirajući ekspresivnost gena, što posljedično povećava pojavnost malignih i imunoloških bolesti u odrasloj dobi. On uzrokuje cijeli spektar neurorazvojnih odstupanja, uz deklinaciju postignuća i psihosocijalnih interakcija. Simptomi često mogu oponašati ADHD i druge neurorazvojne odstupajuće obrasce. Djeca izložena toksičnom stresu značajno učestalije imaju prekomjerenu tjelesnu masu.